



HÅSTØ EIENDOM AS  
Postboks 37  
NO 4296 ÅKREHAMN

## Vi trenger flere opplysninger for å behandle søknaden – varsel om avslag på søknad

Saken gjelder Karmøy - Gnr/bnr 15/977 - Åkravegen 125B - søknad om samtykke.

Vi viser til søknad av 13.10.2022 om samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9. Vi mottok søknaden fra NORTH ARK AS på vegne av HÅSTØ EIENDOM AS. Videre mottok vi tilleggsopplysninger 10.02.2023. Vi trenger flere opplysninger før vi kan behandle søknaden.

For å unngå at vi avslår søknaden om samtykke, må dere sende oss dokumentasjonen som mangler, **innen 14.03.2023.**

Søknaden omfatter tiltakstype Endring av bygg - utvendig - Fasade, Endring av bygg - Annet, Endring av bygg - innvendig - Bærekonstruksjoner i bygg, Nytt bygg - Over 70 m2 - ikke boligformål og bygningstype Lagerhall.

Bruksareal (BRA) for tiltaket er 338 m<sup>2</sup>. Totalt antall arbeidstakere er 17.

Tiltaket omhandler rivning, ombygging, fasadeendring og andre arbeider i forbindelse med rivning av deler av en eldre produksjons- og lagerhall og oppføring av en ny. Tiltaket går over 1 etasje med utgang til bakkeplan og skal brukes av 1 virksomhet med totalt 17 arbeidstakere hvorav 4 jobber i produksjonsdelen.

### Dette har vi mottatt fra dere

Saksbehandlingen er basert på følgende dokumentasjon:

- 1 Søknad om samtykke
- 2 Rivingsklar bygningsmasse 11.10.22.jpg
- 3 Arbeidstilsynet, søknad om samtykke til tiltak 15-977.pdf
- 4 Vedlegg A1 - opplysninger om tiltakets ytre rammer.pdf
- 5 Vedlegg C7 - svar på spørsmål fra nabo.pdf
- 6 Vedlegg C3 - tilbakemelding nabovarsling.pdf
- 7 søknad 15\_977.pdf



- 8 Vedlegg C4 - tilbakemelding nabovarsling.pdf
- 9 Vedlegg F1 - info om søknaden.pdf
- 10 Vedlegg C8 - tilbakemelding nabovarsling.pdf
- 11 Vedlegg D2 - A3 reg.kart.pdf
- 12 Vedlegg E1 - A2 Plan av 12.01.22.pdf
- 13 Vedlegg E3 - A3 fasade nord og sør RevA av 19.05.22.pdf
- 14 Vedlegg E5 - A3 perspektiv RevA av 19.05.22.pdf
- 15 Vedlegg E4 - A3 fasade øst RevA av 19.05.22.pdf
- 16 Vedlegg G2 - ansvarsrett BETONG.pdf
- 17 Vedlegg G4 - gjennomføringsplan.pdf
- 18 Vedlegg E2 - A2 snitt RevA av 19.05.22.pdf
- 19 Vedlegg G3 - ansvarsrett STÅL.pdf
- 20 Vedlegg C5 - tilbakemelding nabovarsling.pdf
- 21 Vedlegg C6 - spørsmål fra nabo.pdf
- 22 Vedlegg Q1 - avfallsplan.pdf
- 23 Vedlegg G1 - ansvarsrett Knut.pdf
- 1 Søknad om utsatt frist
- 1 Svar vedrørende mangler
- 2 Bl. 5177 utfylt. Søknad om Arbeidstilsynets samtykke.pdf
- 3 AT-201B, egenerklæring 10.02.2023.pdf
- 4 Vedlegg 1, Rekkverk.pdf
- 5 Vedlegg 2, dokumentasjon til oppfyllelse av krav i egenerklæring.pdf
- 6 Vedlegg 3 Ansattes medvirkning, signert.pdf
- 7 A2 plantegning RevA av 10.02.23.pdf

## Dette mangler

- Ventilasjon
- Støy
- Ferdsel og atkomst
- Lasteramper og varemottak
- Personalrom – garderober
- Rom for renholdsutstyr
- Personalrom – spise- og pauserom

### Ventilasjon

Arbeidsplassforskriften §§ 2-14 og 7-1 stiller krav til klima, ventilasjon, luftkvalitet med mer.

Arbeidslokaler skal være utformet og innredet slik at de enkelte arbeidsplassene og personalrommene får tilfredsstillende klima når det gjelder temperatur, fuktighet, trekk, luftkvalitet og sjenerende lukt, og at de beskytter mot giftige eller helsefarlige stoffer.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for ventilasjonsanlegg er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.



- Dere har erklært at ventilasjon ikke er et relevant tema i det søknadspliktige tiltaket. Vi er usikker på om dette er tilfellet. Som tidligere nevnt har dere i tidligere opplysninger nevnt at bygget tidvis skal brukes til betongsaging osv. Nå skriver dere "bruk av betong-sag krever vann/avløp/mye rengjøring og er besluttet flyttet til en annen lokasjon ved bedriften som er bedre egnet". Vi trenger å vite om dette betyr at denne prosessen er flyttet fra tiltaket til et eksisterende bygg eller fra et eksisterende bygg og til tiltaket.

### Krav til ventilasjon

Arbeidsplassforskriften stiller krav til inneklima. Arbeidslokaler og arbeidsplasser, eller andre områder som arbeidstakerne har tilgang til og hvor arbeidet eller prosesser kan føre til forurensning av luften, skal ha mekanisk ventilasjon og prosesstilpasset avzug. Dette skal sørge for at konsentrasjonen av kjemikalier i arbeidsatmosfæren holdes på et forsvarlig nivå.

Arbeidstilsynets veiledninger Inneklima og luftkvalitet på arbeidsplassen og Ventilasjon på arbeidsplassen inneholder normer for tilfredsstillende inneklima og luftkvalitet. Veiledningen fastslår at balansert mekanisk ventilasjon som hovedregel sikrer tilstrekkelig luftskifte og dermed tilfredsstillende inneklima generelt. Dette legges til grunn for vår forvaltningspraksis.

Arbeidstilsynet stiller ikke konkrete krav til løsninger, men til dokumentasjon som viser at dere planlegger løsninger som gir tilfredsstillende inneklima uavhengig av arbeidets art. Velger dere ventilasjonsløsninger som oppfyller normene som er angitt i veiledningene, vil kravene til inneklima og luftkvalitet normalt være ivaretatt.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til tilfredsstillende inneklima forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, og lenker til det aktuelle regelverket ved å følge lenkene nedenfor.

- Dokumentasjonskrav: [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-ventilasjon/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-ventilasjon/)
- Inneklima og luftkvalitet på arbeidsplassen: [www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/)
- Ventilasjon på arbeidsplassen: [www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/ventilasjon/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/inneklima/ventilasjon/)
- Krav til fysisk arbeidsmiljø: [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring)

### Støy

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd stiller krav til det fysiske arbeidsmiljøet og til at arbeidsplasser skal innredes og utformes slik at arbeidstakerne unngår uheldige fysiske belastninger. Støyforhold skal være forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at arbeidslokalene og arbeidsplassene planlegges slik at hver enkelt arbeidsplass er beskyttet mot støy i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Dere har erklært at støy ikke er et relevant tema i det søknadspliktige tiltaket. Vi er usikker på om dette er tilfellet. Som tidligere nevnt har dere i tidligere opplysninger nevnt at bygget tidvis



skal brukes til betongsaging osv. Nå skriver dere "bruk av betong-sag krever vann/avløp/mye rengjøring og er besluttet flyttet til en annen lokasjon ved bedriften som er bedre egnet". Vi trenger å vite om dette betyr at denne prosessen er flyttet fra tiltaket til et eksisterende bygg eller fra et eksisterende bygg og til tiltaket.

### Krav til beskyttelse mot støy

Arbeidsplassforskriften kapittel 2 utdyper kravene i arbeidsmiljøloven, og § 2-16 stiller særskilte krav til at de enkelte arbeidsplassene skal være beskyttet mot blant annet støy:

- Arbeidsplassene må utformes slik at årvåkenheten ikke svekkes eller at det blir vanskelig å holde en samtale.
- Lydabsorberende materialer og avskjerming mot lyd skal benyttes i nødvendig omfang slik at arbeidsplasser og personalrom beskyttes mot støy.
- Støy fra tekniske innretninger skal tas i betraktning.
- Fundamenter og festeanordninger for arbeidsutstyr skal innrettes slik at det ikke forårsaker unødig støy.

Ifølge kommentarene til § 2-16 er den mest effektive løsningen for å forebygge og bekjempe støy, å fjerne eller isolere lydkilden. Dette må alltid vurderes når en planlegger arbeidsplassene og installasjon av utstyr i arbeidslokalene.

### Tiltaket må oppfylle grenseverdiene for støy

Forskrift om tiltaks- og grenseverdier § 2-1 plasserer ulike arbeidsforhold i støygrupper basert på hvilket arbeid som skal utføres. Hver støygruppe har en tiltaksverdi som krever ulike støyforebyggende tiltak, og støybelastningen bør reduseres til minst 10 desibel under denne verdien.

Forskriftens § 2-2 angir absolutte grenseverdier for hvor mye støy arbeidstakere kan eksponeres for. Grenseverdiene sier at det daglige eksponeringsnivået kan være på maksimalt 85 desibel ( $L_{ex, 8h} = 85$  dB), og at toppverdien av lydtryknivået (impulsstøy) kan være på maksimalt 130 desibel ( $L_{pc, peak} = 130$  dB).

Tiltakshaver må derfor prosjektere arbeidslokalene ut fra hvilke arbeidsforhold/støygrupper de ulike rommene sorterer under, og må sørge for bygningsmessige tiltak som bidrar til at de absolutte grenseverdiene ikke overskrides.

Spise- og hvilerom er plassert i støygruppe 1. For spise- og hvilerom skal kun bakgrunnsstøy fra installasjoner, tilstøtende lokaler og omgivelser inngå i vurderingen.

### Tiltakshaver må velge løsninger som oppfyller kravene

Forskriftene stiller ikke konkrete krav til bygningsmessige løsninger, og tiltakshaveren må derfor selv vurdere hvilke løsninger som forhindrer, forebygger og bekjemper støy i sin virksomhet. Uavhengig av hvilke løsninger dere velger, må løsningene dokumentere at arbeidsgiveren har sørget for at hver enkelt arbeidsplass er beskyttet mot støy i tråd med kravene over.

For mer informasjon om risikovurdering av helsefare ved støy, se forskrift om utførelse av arbeid kapittel 14 her [www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utforelse-av-arbeid/3/14/](http://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utforelse-av-arbeid/3/14/).



Vi gjør oppmerksom på at kravene til å beskytte arbeidstakere mot støy forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/#Lastnedskjemaforegenerklæring) og [www.arbeidstilsynet.no/tema/stoy/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/stoy/).

### Ferdsel og atkomst

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd stiller krav om at bygningsmessige forhold skal være fullt forsvarlige. Arbeidsplassforskriften § 2-18 utdypet kravene i arbeidsmiljøloven § 4-4, og stiller krav til sikker atkomst fra offentlig område til arbeidslokaler og personalrom, mellom personalrom og de enkelte arbeidsplassene, og mellom arbeidsplassene.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at ferdsel- og atkomstveier planlegges i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Dere har erklært at dere ivaretar kravene til ferdsel og atkomst i de preaksepterte løsningene. Vi er usikre på om dette er tilfellet. Plasseringen av personaldøra på andre siden av porten vil gjøre at folk vil måtte gå tvers over foran porten for å bruke døra. Dette kan skape farlige situasjon og må redegjøres for.

### Krav til ferdsel og atkomst

Krav til ferdsel og atkomst framkommer av arbeidsplassforskriften § 2-18 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger.

Det skal settes av tilstrekkelig sikkerhetsavstand for gående ved ferdsels- og atkomstveier for kjøretøy. Ferdelsveier for kjøretøy skal plasseres i tilstrekkelig avstand fra dører, porter, ferdselsveier for gående, korridorer og trapper. De skal også være dimensjonert ut fra trafikkmengde og virksomhetens art.

De arbeidsplassene og ferdselsveiene som arbeidstakerne oppholder seg på under arbeidet, skal være utformet slik at gående og kjørende ferdsel kan foregå på en sikker og forsvarlig måte. Ferdels- og atkomstveiene skal være tydelig merket hvis dette er påkrevd for å sikre vern av arbeidstakerne. Ferdelsveier for kjøretøy skal merkes med varselfarger.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til tilfredsstillende og sikker ferdsel og atkomst forfaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om generelle krav og hvordan de kan oppfylles, på [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/). Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

### Lasteramper og varemottak

Arbeidsmiljøloven § 4-4 første ledd stiller krav om at bygningsmessige forhold skal være fullt forsvarlige. Arbeidsplassforskriften § 2-20 utdypet kravene i arbeidsmiljøloven § 4-4, og stiller særskilte krav til at lasteramper og varemottak skal være dimensjonert for den lasten som skal transporteres og det utstyret som benyttes for transport og håndtering av last.



Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for lasteramper og varemottak er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Dere har erklært at dere ivaretar kravene til varelevering/varemottak i de preaksepterte løsningene. Vi er usikre på om dette er tilfellet. Ut ifra vedlagte opplysninger er det vanskelig for oss å oppfatte om varer skal leveres direkte til, eller hentes direkte fra, tiltaket eller leveres/hentes i andre deler av det større bygget og fraktes derfra til tiltaket. Hvis varer skal leveres/hentes direkte i tiltaket må dere dokumentere, gjennom tekst og tegning, at dette kan gjøres på en sikker måte. Dette gjelder plass til større kjøretøy som frakter varer, siktlinjer rundt bygget, snusirkel osv.

### **Krav til lasteramper og varemottak**

Krav til lasteramper og varemottak framkommer av arbeidsplassforskriften § 2-20 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger.

Lasterampene skal merkes godt med hvor stor belastning de tåler. Opplysningene om tillatt belastning skal være synlig og lett forståelig. Lasteramper skal ha minst én utgang, og der det er teknisk mulig eller lengden på lasterampen krever det, skal det være mer enn én utgang. Lasteramper skal være sikret for å unngå at arbeidstakerne faller ned. Ved fast tippsted for last og andre områder hvor bruk av kjøretøy kan innebære særskilt fare, må det settes opp sperrer som hindrer utforkjøring.

Varemottak og atkomstveier må plasseres og utformes slik at de ikke kan føre til uheldige psykiske og fysiske belastninger, uheldige arbeidsstillinger eller tunge løft. Dette gjelder både for egne arbeidstakere og eksterne sjåførere som leverer og henter varer. Plasseringen og dimensjoneringen må ta hensyn til trafikkmengde, godsmengde og typen kjøretøy.

Størrelsen og plassering av varemottaket må med andre ord stå i forhold til virksomhetenes «produksjon». Det må være dimensjonert etter varemengde og flyt, inkludert retur av varer, tomgods, emballasje, brekkasje og lignende. Varemottak og interne transportveier bør også dimensjoneres etter det varevolumet som er forventet i fremtiden, også plass til bufferlager. For å sikre at infrastrukturen og sikkerheten rundt varemottak blir ivaretatt, bør planleggingen starte tidlig i prosjektet.

Leverandørens Utviklings- og Kompetansesenter (LUKS) har utgitt en veiledning for planlegging av varemottak – Bransjestandard for varelevering (BVL) – som beskriver standarden for en forsvarlig vareleveringssituasjon. Som hovedregel gir Arbeidstilsynet samtykke til søknader hvor BVL er fulgt. LUKS kan kontaktes for veiledning knyttet til BVL og for hjelp til å finne løsninger i konkrete saker.

### **Ansvar for andre enn egne ansatte**

Arbeidsmiljøloven § 2-2 første ledd bokstav a) presiserer at arbeidsgiver skal sørge for at egen virksomhet er innrettet slik at også andre enn egne arbeidstakere er sikret et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Bestemmelsene innebærer at tiltakshaver har ansvar for å ivareta et fullt forsvarlig arbeidsmiljø både for egne arbeidstakere og for eksterne arbeidstakere. Dette kan for eksempel være sjåførere som benytter virksomhetens lasteramper og varemottak.



Vi gjør oppmerksom på at kravene til lasteramper og varemottak forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-arbeidsmiljo-ved-oppforing-eller-ombygging-av-kjopesenter/#Varemottak](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-arbeidsmiljo-ved-oppforing-eller-ombygging-av-kjopesenter/#Varemottak). Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

### Personalrom – garderober

Arbeidsplassforskriften § 3-4 stiller krav til garderober. Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planen for garderober er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Dere har erklært at garderober er ivaretatt i eksisterende bygning. Dette må dokumenteres gjennom både tekst og tegning.

### Krav til garderober

Arbeidsplassforskriften § 3-2 stiller krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet at det skal tas hensyn til

- arbeidets art (bokstav a)
- det største antallet arbeidstakere som normalt bruker rommet samtidig (bokstav b)
- at virksomheten sysselsetter både kvinner og menn (bokstav d)
- at det i personalrom ikke plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet (bokstav d). Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som plass til renholdsutstyr og garderober, i samme rom.

Særskilte krav til garderober framkommer av arbeidsplassforskriften § 3-4 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger.

Alle har krav på garderobe, og hver arbeidstaker skal ha tilstrekkelig plass for å henge opp tøy o.l. Dersom forholdene gjør det nødvendig, skal det være atskilte skap for arbeidstøy og privat tøy.

Arbeidstakerne skal ha mulighet til å låse inn tøyet sitt i arbeidstiden, og der det er nødvendig, skal det i tillegg være låsbare avlukker for verdisaker. Videre skal arbeidstakerne ha tilstrekkelig plass til å skifte klær, og garderoben(e) skal ha speil, nødvendig antall sitteplasser for skifte av klær og skotøy og tilfredsstillende ventilasjon.

Virksomheten skal kunne sysselsette både kvinner og menn, og alle arbeidsplasser skal som hovedregel derfor ha atskilte garderober.

En atskilt garderobeløsning er særlig viktig i virksomheter der arbeidstakerne

- må skifte til eller fra arbeidstøy
- arbeider med stoffer som er giftige eller helsefarlige
- arbeider med stoffer som kan medføre smittefare, avsette lukt i tøy eller liknende



I slike tilfeller må selv små virksomheter vurdere atskilte garderober. Garderoben(e) bør ligge i tilknytning til vaskerom/dusj eller være kombinert med vaskerom.

Når det gjelder kravet til atskilte garderober, legger Arbeidstilsynet normalt ikke vekt på kjønns sammensetningen i virksomheten på søknadstidspunktet.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til garderober forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-garderober-pa-arbeidsplassen/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-garderober-pa-arbeidsplassen/). Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

### Rom for renholdsutstyr

Arbeidsplassforskriften § 3-8 stiller krav til rom for renholdsutstyr.

Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for rom for renholdsutstyr er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Dere har erklært at dere ivaretar kravene til rom for renholdsutstyr i de preaksepterte løsningene. Vi minner om kravene dere kan lese mer om i de neste avsnittene "Forskriften sier blant annet at det i personalrom ikke skal plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet. Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som renholdsutstyr og garderober, i samme rom (bokstav d)" og "Rommet bør også ha utslagsvask, kaldt og varmt vann og være ventilert med undertrykk".

### Krav til rom for renholdsutstyr

Arbeidsplassforskriften § 3-2 stiller generelle krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet at det i personalrom ikke skal plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet. Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som renholdsutstyr og garderober, i samme rom (bokstav d).

Særskilte krav til rom for renholdsutstyr framkommer av arbeidsplassforskriften § 3-8 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger.

Rommet skal være innredet og utstyrt i samsvar med den planlagte rengjøringsmetoden. Det må være hensiktsmessig plassert, og hvis bygget har flere etasjer, bør det være flere slike rom, eller i det minste tappested og utslagssted i hver etasje – uavhengig av om det finnes heis.

Det må finnes skap eller særskilte rom for oppbevaring av rengjøringsmidler og liknende, enten i eller i nær tilknytning til rommet for renholdsutstyr. I tillegg må det settes av plass til det arbeidsutstyret som brukes, for eksempel moppevaskemaskin.

Rommet bør også ha utslagsvask, kaldt og varmt vann og være ventilert med undertrykk. I tillegg må





rommet være stort nok til at arbeidsoppgavene som utføres her, ikke blir unødvendig belastende.

Det skal finnes rengjøringsrom med tappested også i eventuelle sidebygg, som paviljonger og brakker.

Kravene gjelder også i arbeidslokaler der søker har renholdsavtale med eksterne aktører som har med og bruker eget utstyr.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til tilrettelegging for renhold forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på

[www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-om-a-legge-til-rette-for-drift-vedlikehold-og-renhold/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-om-a-legge-til-rette-for-drift-vedlikehold-og-renhold/). Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

### **Personalrom – spise- og pauserom**

Arbeidsplassforskriften § 3-5 stiller krav til spiserom. Arbeidstilsynet har ikke mottatt tilstrekkelige opplysninger om at planene for spise- og pauserom er i tråd med de gjeldende kravene. Nedenfor lister vi opp det vi vurderer at mangler, og som tiltakshaver må dokumentere.

- Dere har erklært at kravene til både spiserom og pauserom er ivaretatt i eksisterende bygningsmasse. Dette må dokumenteres gjennom både tekst og tegning.

### **Krav til spise- og pauserom**

Arbeidsplassforskriftens § 3-2 stiller generelle krav til hvordan personalrom skal dimensjoneres og innredes. Forskriften sier blant annet

- at det skal tas hensyn til det største antallet arbeidstakere som normalt bruker rommet samtidig (bokstav b)
- at det skal utstyres med et antall bord og stoler med rygg som er tilpasset antallet arbeidstakere (bokstav c)
- at det i personalrom ikke skal plasseres eller installeres annet utstyr enn det som er knyttet til den naturlige virksomheten i rommet (bokstav d). Det betyr at det som hovedregel ikke er akseptert å blande ulike funksjoner, som spiserom og garderobes, i samme rom.

Særskilte krav til spise- og pauserom framkommer av arbeidsplassforskriften § 3-5 og suppleres av forskriftens kommentardel, andre aktuelle bestemmelser i forskriften og veiledninger. Arbeidsplasser skal normalt ha spiserom i egne lokaler eller tilgang til tilfredsstillende lokaler utenfor virksomheten. Spiserommet skal være så stort at det gir tilfredsstillende plass til det største antallet arbeidstakere som skal spise samtidig. Det skal være hensiktsmessig innredet, og hvis det er nødvendig, skal arbeidstakerne kunne tilberede måltider der. Det kan være aktuelt å tilberede mat for eksempel ved overtid (når det ikke er mulig å få mat på annen måte), ved arbeid på skift eller ved arbeid på avsidesliggende steder. Gode hygieniske forhold er viktig.

Spiserommet må gi mulighet for pause og avkobling, og skal derfor normalt være skjermet for kunder, elever, pasienter og liknende. Hvis virksomheten har eller skal ha spiserom utenfor egne lokaler, for eksempel i en ekstern kantine, bør det være et eget pauserom i virksomhetens lokaler. Uavhengig av om



det er tilgang til ekstern kantine eller eget spiserom, skal spiserommet være tilgjengelig når det er behov for det. Dette betyr at en kombinasjon av for eksempel møterom og spiserom normalt ikke er hensiktsmessig eller akseptabelt. Spiserommet skal normalt være minst 6 m<sup>2</sup>, og den enkelte spiseplassen skal være minst 1,2 m<sup>2</sup>.

Vi gjør oppmerksom på at kravene til spise- og pauserom forvaltes strengt. Dere finner nærmere veiledning om kravene og hvordan de kan oppfylles, på [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-spiserom2/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/krav-til-spiserom2/). Her finner dere også lenker til det aktuelle regelverket.

Vi fortsetter å behandle saken når vi har fått dokumentasjonen over.

Det er tiltakshaver som skal sørge for at søknaden gir alle nødvendige opplysninger, og som må ettersende den dokumentasjonen som mangler. Saksbehandlingstiden regnes fra det tidspunkt søknaden er komplett.

## Om Arbeidstilsynets rett til å kreve opplysninger

Ifølge forskrift om administrative ordninger § 12-1 kan Arbeidstilsynet kreve alle opplysningene som framgår av Arbeidstilsynets søknadsskjema, og ellers alle de opplysninger som er nødvendig for at vi skal kunne vurdere om lovens krav er oppfylt i det enkelte tilfelle.

## Hva skal søknaden dokumentere?

Søknaden om Arbeidstilsynets samtykke skal dokumentere at tiltaket planlegges med bygnings- og utstyrmessige løsninger som er i samsvar med kravene i regelverket, slik at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd ivaretas. Arbeidslokalene og arbeidsplassene skal være tilpasset arbeidets art, særskilte risikoforhold ved driften og den enkelte arbeidstakers behov. Kravene til personalfasiliteter skal ivaretas.

## Kommunen kan ikke gi igangsettingstillatelse uten vårt samtykke

Merk at kommunen ikke kan gi igangsettingstillatelse uten samtykke fra Arbeidstilsynet, jf. plan- og bygningsloven §§ 21-4 og 21-5.

Vi sender derfor kopi av dette brevet til KARMØY kommune for å gjøre oppmerksom på at dere ikke har fått Arbeidstilsynets samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9.

## Dere kan klage

Dere kan klage dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi de opplysningene vi spør etter, jf. forvaltningsloven § 14. Fristen for å klage er tre dager fra dere mottar dette brevet.

For mer informasjon om klageinstans, framgangsmåte ved klage, retten til å se dokumentene i saken og søksmål, se [www.arbeidstilsynet.no/klage/](http://www.arbeidstilsynet.no/klage/). Dere kan ikke reise søksmål før klageadgangen er prøvd, jf. forvaltningsloven § 27b.



## Gi informasjonen videre til arbeidsmiljøutvalget, verneombudet eller ansattes representant

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne medvirker i samtykkebehandlingen. Arbeidsmiljøutvalget og verneombudet har formelle roller som skal sikre slik medvirkning. Vi ber dere derfor om å gjøre arbeidsmiljøutvalget kjent med dette brevet. Hvis virksomheten ikke har arbeidsmiljøutvalg, ber vi dere om å gjøre verneombudet kjent med brevet. Har dere inngått avtale om annen ordning enn å ha verneombud, skal dere gi kopi av brevet til ansattes representant.

Hvis tiltakshaver er utleier, skal dere gi en kopi av brevet til alle arbeidsgivere som er leietakere. Dette for at de skal kunne orientere egne arbeidsmiljøutvalg, verneombud eller ansattes representant.

Se arbeidsmiljøloven § 7-2 annet ledd bokstav c) og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 2-2 tredje ledd bokstav a).

## Mer informasjon?

Dere finner mer informasjon om Arbeidstilsynets samtykke og krav til det fysiske arbeidsmiljøet på [www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/](http://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/).

## Send dokumentasjon via eDialog

Bruk eDialog hvis dere skal sende oss dokumentasjon eller svare på dette brevet. Oppgi referansenummer 2022/47709. Les mer om eDialog på [www.arbeidstilsynet.no/post/](http://www.arbeidstilsynet.no/post/).

Med hilsen  
Arbeidstilsynet

Tommy Pedersen  
seksjonsleder

Lars Normann Hartz  
inspektør

*Dette brevet er elektronisk godkjent.*

Kopi til:

NORTH ARK AS

KARMØY KOMMUNE

ÅKRA SEMENTSTØPERI AS

Postboks 3

Postboks 167

Postboks 37

4291

4291

4296

KOPERVIK

KOPERVIK

ÅKREHAMN